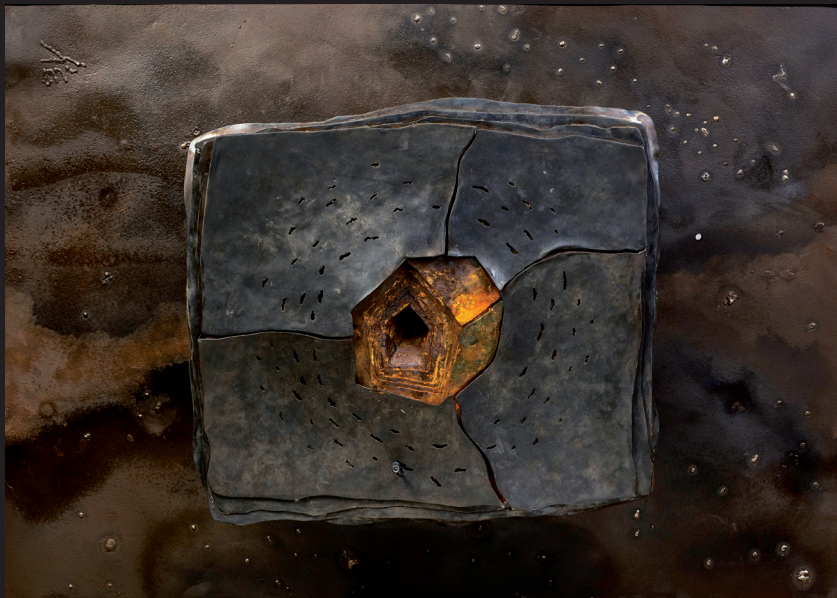

ECHOES OF HOME תהודת בית

Sound Sculptures פסלים חוסיקליים

NOBUYA YAMAGUCHI

נובויה ימגוצ'י

CURATOR: SHIR MELLER-YAMAGUCHI

אוצרת: שיר מלר ימגוצ'י

27.7.19-5.10.19

הגלריה לאמנות ישראלית במרכז ההנצחה, קרית טבעון

תהודת בית / נובויה ימגוצ'י

הבית מייצג כמיהה ראשונית אל מקום פנימי שניתן לשכון בו בבטחה. נובויה ימגוצ'י, נולד בטוקיו ב-1963 ומתגורר בארץ מ-1990. משמעותו של המושג "בית", מעסיקה אותו לאורך שנות יצירתו ובייחוד כעת, בנקודת הזמן בה פרקי חייו ביפן ובישראל כמעט משתווים.

שאלת ההשתייכות, המלווה את ימגוצ'י כהד עמום, עולה על פני השטח ומציפה בעקבותיה שאלות נוספות: היכן נמצא הבית האמיתי? בטוקיו - ההורים כבר אינם בבית, ובעין הוד - הילדים שגברו עזבו את הבית. כאיבר חי ונושם כך הבית, מתכווץ ומתרחב, מתמלא ומתרוקן חליפות במהלך החיים.

לכל בית ניגון משלו; הד קולותיהם של בני המשפחה, צחוק ובכי, שיחות חולין ושיחות נפש, ויכוחים והשקט שאחריהם. הבית הוא תיבת התהודה שבה צלילים אלה מתפשטים ומתערבלים זה בזה, וממשיכים להדהד בזיכרונם של שוכניו.

מעל שלושה עשורים המתכת היא שדה הפעולה העיקרי ליצירתו של ימגוצ'י. הוא החל את דרכו האמנותית בפיסול בברזל, עבר ליצירת כלי נגינה ממתכת, ובשנים האחרונות החל לשלב בין שני התחומים ולחקור את הקשר בין צורה, חומר וצליל. הפסלים בתערוכה הנוכחית נעים בין מופעיה השונים של המתכת - פח חלוד, ברזל מרוקע ומחושל ונירוסטה מלוטשת ומבהיקה. צלילי ניגון רך, שהולחנו או הותאמו לכל אחד מן הפסלים, מרטיטים את משטחי המתכת והופכים אותם לתיבת תהודה.

התערוכה נפתחת בסדרת עבודות של בית מוקטן בצורתו הארכיטפטית, שבו פתח חשוך ומסתורי מכוון אל מרחב פנימי צופן סוד. תיבות הנגינה בפסלים מופעלות על ידי הצופה, וצלילי הקסם העדינים שלהן יוצרים קשב פנימי לעומקו האינסופי של מרחב זה, בו טמונים זיכרונות-ילדות וחלומות.

הפסל, **בית ריק** - הוא הראשון בסדרה הנוכחית ונוצר בעקבות השתתפותו של ימגוצ'י בביאנלה בנקונגו (2015, 2017), עיירת ספר ביפן. בביקורו שם נחשף ימגוצ'י לראשונה לתופעה ההולכת ומתפשטת של בתים המתרוקנים מתושביהם. החוויה של כניסה לאחד הבתים בו המזבח הביתי נותר ריק ועירוני, הותירה בו רושם שהנשמה שהייתה בבית התאדתה אל השמים. בפסל שיצר הגג נפתח ומתפצל לזרועות מתכת דקיקות הנשלחות מעלה בתפילה, ומשיבות לבית את ניגונו.

בשריפת הענק בכרמל, שהתחוללה ב-1998, עלה באש גם הבית בעין-הוד. השרפה פוגגה באחת את אשליית הביטחון והיציבות שבית אמור להעניק, והיוותה תזכורת להיותו בעצם קליפה שברירית בת חלוף. במרכז של העבודה, **תהודת בית**, נמצא דימוי בית, שיש בו תום ופשטות המאפיינים ציורי ילדים, אך המרקם החלוד של שכבות המתכת הדקות מזכיר את פגיעותו ואת טבעו הארעי. הצלילים המלווים את המבט חודרים מעבר לקירותיו ובוקעים דרך הסדקים והחריצים בדפי המתכת, שכמו נקרעו ואוחזו מחדש. בפסל, **מדרגות אל החלום**, מזמין ימגוצ'י את הצופה לעבור מבעד לממשותו הפיזית של הבית: מוצגת בו חזית מתכת שטוחה, שכל תכליתה להיות פתח אשר

ממנו יורדות מדרגות המובילות פנימה אל התת מודע². נדמה שהבית שוכב על צידו, כאילו נח לרגע. בעוד המבט שלנו מופנה החוצה, מזמינים אותנו הצלילים להקשיב פנימה – תודותיהם של הרחשים והקולות הבוקעים מתוך הפסל מהדהדים תמונות מחייו.

הסופר, זורז' פרק, כותב על הבית כמשאת נפש, כמיהה לפינה בעולם שלעולם נותרת כגעגוע: "הייתי רוצה שיהיו מקומות יציבים, נייחים, לא מוחשיים, שלא נגעו בהם ושכמעט אי אפשר לגעת בהם, בלתי ניתנים להזזה, מושרשים... ארץ הולדתי, ערש משפחתי, הבית שבו הייתי נולד... מקומות כאלה אינם קיימים, ומשום שאינם קיימים המרחב נהפך לשאלה... אני חייב לסמן אותו, לציין אותו ללא הרף; הוא אף פעם לא שלי... המרחב מתמוסס כמו שהחול נזול בין האצבעות. הוא חולף עם הזמן ולא משאיר לי אלא קרעים חסרי צורה."³ הבית הוא מקום בו אפשר לחלום ולדמיין, חלום בהקיץ, חלום ער, כך כותב הפילוסוף, גאסטון בשלאר. התשוקה לבית היא חיפוש אחר מקום שכבר לא קיים במציאות אלא נוצר כל פעם מחדש בדמיון⁴.

בחלק הפנימי של הגלריה פזורים רמזים לחדר מגורים צף הלקוח כמו מתוך חלום; פסנתר כנף ריק, מפח חלוד, תלוי בחלל והצלילים הנשמעים אינם מתנגנים מקלידיו, אלא מתיבת הנגינה המזמינה את דמיונו של הצופה לשייט לצליליה. מבעד למכסה הפסנתר המורם, מתגלה, בים הנירוסטה המלוטש, צלילית מוארת של בית. ליד הפסנתר ניצב **כיסא נדנדה לחולמים**, בו יכול הצופה "להרגיש בבית" ולהתמסר לצלילים. שולחן האוכל הצף, שבקצותיו מונחות שתי צלחות נירוסטה, מזמין שני צופים להניע אותו

באמצעות דו שיח מוסיקלי בין תיבות נגינה. הצופים הופכים ליושביו של בית ארעי, שאינו כאן ואינו שם, ובנוכחותם מעוררים אותו לחיים באמצעות הצלילים. המבט מתרחק והולך, מתרחב ונפרש אל פסל נוסף הצמוד לקיר, **מחפשים בית**; דמויות קטנות, שליכן הוא דימוי של בית חסר, משוטטות וותרות אחר ביתן, שהוא למעשה מרחב מואר וריק הנמצא מתחת לפני השטח.

בתערוכה, **תהודת בית**, הופך נובייה ימגוצ'י את חלל הגלריה למרחב אינטימי, מציאותי ומדומיין בעת ובעונה אחת. הוא מנתק את הבית מהשתייכותו למקום זה או אחר. נקודת המבט שלנו משתנה מצופים לבני-בית תוך כדי תנועה בתערוכה, לרגע אנו מתבוננים בדימוי מוקטן של בית וברגע הבא אנו נמצאים בתוכו. המעברים הללו מזמינים להרהר: מהי מהותו של הבית עבורנו? ימגוצ'י מסב את מבטנו מהחיפוש התמידי אחר הבית הגשמי, ומוליך אותנו בעקבות הצלילים להקשיב לבית הפנימי, משכן הרוח, אותו אנו נושאים בתוכנו.

שיר מלר-ימגוצ'י
אוצרת התערוכה

1. המזבח הביתי משמש למנחות לאלים וטקסים המתקיימים בבית, על פי מסורת דת השינטו ביפן.
2. קרל יונג פיתח את המושג תת מודע בעקבות חלום על בית, שהוא יורד בו מטה אל המרתף, ודרכו הוא מגיע למערה.
3. זורז' פרק, **חלל וכו': מבחר מרחבים**, תל אביב, הוצאת בבל, 1997 (1994), עמ' 125-124.

Gaston Bachelard, **The Poetics of Space**. 4
Beacon Press, Boston, 1969, 1958

פסנתר ריק / Empty Piano

2019, מתכת, תיבת נגינה

לחן: יחזקאל רוז / דמדומים

עיבוד לתיבת נגינה: עדן חרמוני

Empty House / בית ריק

מתכת, תיבת נגינה

לחן: Erik Satie / Gnossienne no.1

עיבוד לתיבת נגינה: עדן חרמוני

Echoes of Home: Nobuya Yamaguchi

Home represents a primal yearning for an inner place in which one may dwell safely. Nobuya Yamaguchi, who was born in Tokyo in 1963 and has lived in Israel since 1990, has been occupied with the meaning of “home” throughout his artistic career, and specifically now, at a point when he has spent equal parts of his life in Japan and in Israel.

The question of belonging, that has shadowed Yamaguchi like a muffled echo, now rises to the surface, raising additional questions with it: Where is one’s real home? In Japan, his parents no longer live at home, while in Israel, the children have grown and left the nest. Like a living, breathing organism, the house shrinks and expands, alternately filling and emptying in the course of life.

Each house has its own tune. The echo of the family’s voices, laughter and cry, small talk and heart-to-heart conversations, arguments and the silence that follows. The house is like a resonance box in which these sounds expand and blend, continuing to reverberate in the memory of its dwellers.

Over three decades now, metal has been Yamaguchi’s primary field of action. He began his artistic career in iron sculpture, shifted to creation of metal musical instruments, and in recent years has begun combining the two to explore the affinities between form, matter, and sound. The sculptures in the current exhibition span the various manifestations of metal: rusty metal sheet, wrought iron, and polished stainless steel. The sounds of a soft tune composed or adapted to each of the sculptures make the metal surfaces vibrate, transforming them into amplifiers.

The exhibition route begins with a series of works featuring a downsized archetypal house, where a mysterious dark opening guides one toward a secret interior. The music boxes in the sculptures are activated by the viewer, and their delicate magical sounds generate inner attentiveness to the infinite depth within, which conceals childhood memories and dreams.

The sculpture **Empty House**, the first in the series, was created following Yamaguchi’s participation in the Nakanojo Biennale (2015, 2017). During his visit to this outlying small Japanese town he was exposed to a growing phenomenon of houses emptied of their occupants. The experience of entry into one

of these vacant houses, where the household altar was empty and bare,¹ left a profound impact on him: the soul that had dwelled in the house has evaporated. In the resulting sculpture, the roof opens up and splits into ultra-thin metal arms, stretched upward in prayer, reinstating the house with its tune.

In the 1998 Mt. Carmel forest fire, Yamaguchi's home in Ein Hod burned down. The fire dissipated the sense of safety and stability that a house is supposed to provide, offering a reminder that a house is merely a fragile, transient shell. **Echoes of Home** is centered on the image of a house typified by the simplicity and naïveté of children's paintings, but the rusty texture of the thin metal layers calls to mind its fragile, ephemeral nature. The sounds accompanying the gaze penetrate its walls, erupting through cracks and tiny apertures in the metal sheets which seem to have been torn and reconnected.

In the sculpture **Stairs into a Dream**, Yamaguchi invites the viewer to transcend the house's physical essence. It presents a flat metal façade whose entire purpose is to be an opening from which stairs descend into the depths.² The house appears to be lying on its side, resting momentarily, as it were. While our gaze is turned outward, the sounds invite

us to turn our ear inward and listen to the vibration of whispers and sounds emanating from the sculpture, echoing scenes from our lives.

Novelist Georges Perec discusses the house as a heart's desire, a yearning for a place in the world which forever remains a yearning: "I would like there to exist places that are stable, unmoving, intangible, untouched and almost untouchable, unchanging, deep rooted [...]: My birthplace, the cradle of my family, the house where I may have been born [...]. Such places don't exist, and it's because they don't exist that space becomes a question [...]. I have constantly to mark it, to designate it. It's never mine [...]. Space melts like sand running through one's fingers. Time bears it away and leaves me only shapeless shreds."³ According to philosopher Gaston Bachelard, the house is a place where one may dream and imagine; have daydreams and wakeful reveries. The passion for a home is a search for a place that no longer exists in reality, but is recreated in the imagination each time anew.⁴

Hints of a dream-like floating living room are scattered in the gallery's inner space: an empty grand piano made of rusty steel is

suspended in the space (**Empty Piano**). The sounds heard do not emanate from its keys, but rather from the music box which invites the viewer's imagination to sail away on its sound waves. The illuminated silhouette of a house in the sea of polished stainless steel is revealed through the piano's raised cover. A **Dreamer's Chair** is installed next to the piano, where the viewer may feel "at home" and revel in the sounds. The floating dining table (**Breakfast Conversation**), with two stainless steel plates at either end, invites two viewers to set it in motion by means of a musical dialogue between music boxes. The viewers become the inhabitants of this transient home, which is neither here nor there. Their presence brings it back to life through the sounds.

The gaze gradually draws away, expanding and spreading to another sculpture attached to the wall, **Searching for Home**. Tiny figures, whose hearts are the image of a missing house, wander around, seeking their home, which is an illuminated empty space underneath.

In the exhibition "Echoes of Home," Nobuya Yamaguchi transforms the gallery into an intimate space, at once real and imaginary. He dissociates the house from its belonging to a specific place. As we move through the

exhibition, our vantage point changes from that of viewers to that of family members. One moment we observe a scaled down image of a house, and the next – we find ourselves inside that house. These transitions elicit contemplations: What is the essence of home for us?

Yamaguchi turns our gaze away from the eternal search for a physical home, as the sounds guide us to listen to our inner home, the dwelling place of the soul, which we carry within us.

Curator: Shir Meller-Yamaguchi

-
1. In Japanese Shinto tradition, the household altar (*Kamidana*) is used to worship the deities with offerings and domestic rites.
 2. Carl Jung's concept of the collective unconscious was formulated following a dream he had about a house in which he descended the stairs to the ground floor, through which he reached a cave.
 3. Georges Perec, *Species of Spaces and Other Pieces*, ed. and trans. John Sturrock (London: Penguin, 1997 [1974]), p. 91.
 4. Gaston Bachelard, *The Poetics of Space*, trans. Maria Jolas (Boston: Beacon Press, 1969 [1958]).

Stairs to a Dream / מדרגות אל החלום

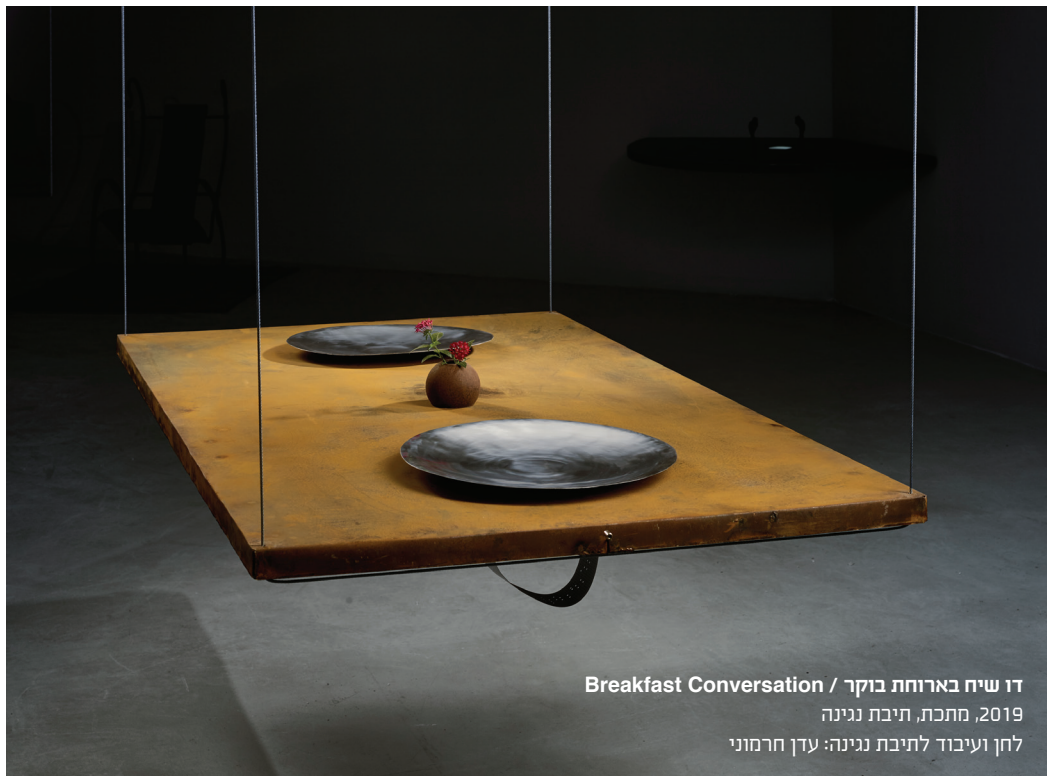
2019, מתכת, מראות, פסקול, תאורה

פסקול: רועי ימנוצי

מדרגות אל החלום (פרט)

דוד שיח בארוחת בוקר / Breakfast Conversation

2019, מתכת, תיבת נגינה

לחן ועיבוד לתיבת נגינה: עדן חרמוני

מראה הצבה בחלל

נובויה ימגוצ'י www.live-metalart.com

בשער: **תהודות בית / Echoes of Home**, 2019, מתכת, תיבת נגינה | לחן ועיבוד לתיבת נגינה: עדן חרמוני

גלריה מרכז ההנצחה לאמנות ישראלית, רח' המגדל, קרית טבעון | 04-9835506
 שעות הפתיחה: א'-ה' 8:00-13:00, 16:00-19:00 | יום ו' 8:00-12:00 | שבת 11:00-13:00
 art gallery at the memorial center tivon, hamigdal st. kiryat tivon | tel 04-9835506
 opening hours: sun-thurs 8:00-13:00, 16:00-19:00 | fri 8:00-12:00 | sat 11:00-13:00
www.tivon-lib.co.il | office@tivon-lib.co.il | משרד התרבות והספורט

עריכה לשונית: מיכל הניג טולדנו | תרגום לאנגלית: דריה קסובסקי | צילום: דימה ולרשטיין | עיצוב גרפי: מרב פלפי